

GAZDATISZTEK LAPJA

A MAGYAR GAZDATISZTEK ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
MEZŐGAZDASÁGGAL ÉS ERDÉSZETTEL FOGLALKOZÓK NYUGDIJINTÉZETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Előfizetési ára:
Egész évre 2 forint.

Szerkesztő: **JESZÉNSZKY PÁL**,
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET TITKÁRJA, A MAGYAR GAZDATISZTEK
ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK ÉS NYUGDIJINTÉZETÉNEK ÜGYVEZŐJE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IX., Üllői-út, „Köztelek“.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, valamint a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének és a Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdíjintézetének tagjai ingyen kapják.
Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagdíja egész évre 10 frt. — A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagdíja egész évre 5 frt, gazdasági segédítiszteknek 2 frt 50 kr.

Felhívás

tisztelt gazdatisztársainkhoz!

A most folyó gazdatisztai mozgalmak alkalmából számos kérdés és levél érkezik az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület Igazgatóságához, a melyek elintézése voltaképp a mi ügykörünkbe tartoznék. Tisztelettel kérjük tehát tisztelt gazdatisztársainkat, hogy a gazdatiszteket illető kérdések közvetlen hozzánk (Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete, Budapest, IX., Üllői-út „Köztelek“) beküldeni sziveskedjenek.

Az ügyvezetőség.

Kérelem.

A folyó évi tagdíjat még be nem küldött t. tagjainkat s azokat, kik tagdíjakkal hátralékban vannak, tisztelettel felkérjük, hogy az esedékes díjakat mielőbb befizetni sziveskedjenek.

Az ügyvezetőség.

Tagdíjnyugtázás.

Az 1904. évre tagdíjait április 16-tól május 14-ig beküldötték: 10 koronát: Arany Zoltán, Draskóczy Árpád, Háffner Károly, Kandus Ferencz, Márton István, Naszlady István, Pankotavidéki erdő- és gazdatisztek köre, Papp György, Pethő György, Polgár József, Szalay László, Takách Mihály, Takács Vendel, Veszely László. 5 koronát beküldött: Votisky Elemér. Hátralékot fizettek: Arany Zoltán 20, Dedinszky Károly 4, Floryk Ferencz 20, Nagy Akos 20 koronát.

Egyesületi élet.

(Választmányi ülés 1904 május 11.)

Egyesületünk igazgató-választmánya folyó évi május hó 11-én tartotta meg rendes havi ülését.

Bujanovics Sándor elnök, valamint Nick Ede alelnök halaszthatatlan teendőik, Máday Izidor alelnök pedig betegsége miatt a megjelenésben akadályozva lévén az ülésen, Gressler Vilmos választmányi tag elnökölt s kivül még jelen voltak Gémesi Károly, Landeszy József, dr. Szadovszky József, Domszlay József, Fehér Zoltán választmányi tagok és Jeszenszky Pál ügyvezető, mint előadó.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére Domszlay József és Fehér Zoltán választmányi tagokat kéri fel.

Ügyvezető bejelenté, hogy a tagok sorába belépett egy új tag, kilépett három és meghalt két tag. Az egyesület bevétele április 30-ig volt 9635 korona, ezzel szemben a kiadások ugyanazon időpontig 4954 koronát tettek, a maradvány 4681 korona.

Elintézte a választmány a beérkezett segély iránti kérvényeket és megszavazott 200 korona segélyt. Bejelentette továbbá ügyvezető, hogy az „Évkönyv“ nyomás alatt van s rövid idő alatt a tagoknak szét fog küldetni.

Ügyvezető előterjesztése folytán a választmány a gazdatisztai állásközvetítés eredményesebbé tétele céljából az eddigieknél hatályosabb intézkedéseknek foganatba vételét

határozta el és azon reménynek adott kifejezést, hogy ennek folytán a gazdatiszteket kereső földbirtokosok tömegesebben fogják az egyesület teljesen ingyenes szolgáltatatait a gazdatisztai állások betöltésénél igénybe venni. Több folyó ügy elintézése után az ülés véget ért.

A gazdatisztai körök célja és jövője.

Szomoruan kell tapasztalnunk, hogy a gazdatisztai köröktől, azaz ezeknek megalakításától ma még nemcsak a birtokososztály, de maguk a gazdatisztek is nagyon sok esetben idegenkednek. Előbbieknél ez még némileg indokolható, habár az indok kétségtelenül hamis alapon nyugszik. Ugyanis attól tartanak — mert mástól nem tarthatnak — hogy e körök befolyása következtében a gazdatisztek jövőjének ügye: a nyugdíjügy akként fog elintéztetni, hogy ez birtokukra újabb terheket rovd. Más egyéb okot az idegenkedésre nem találhatunk; mert a gazdatisztai körök kaszinókká, ahova a tiszt talán kellenél gyakrabban bejárhatna, már tagjainak szétszórtsága és elfoglaltsága miatt sem válhatnak; a gazdasági kérdések kölcsönös megvitatása pedig, mely e körök egyik legfontosabb feladata és az összejöveteleknek különben is állandó témája, minden gazdatisztre feltétlenül előnyösök; s ha tanul valami jót a gazdatiszt — kinek válik az első sorban hasznára, mint a földbirtokosnak.

Tagadhatatlanul igaz, hogy az egész gazdatisztai karnak osztatlan vágya és legfőbb óhaja éppen azon ügy volna, melytől a birtokososztály egy része ma még idegenkedik, tudniillik jövőjük ügye, azaz a nyugdíjügy rendezésének kérdése; ez tagadhatatlanul a legfőbb és legfontosabb érdek, melynek kivívásáért minden komoly gazdatisztnak közreműködni kellene; de éppen mivel a birtokososztály egy része előtt ezen kérdés bolygatása ellenszenves s ezt a gazdatisztai köröktől feltételezik, számos gazdatiszt önérdékéből kifolyólag a körökre való belépéstől tartózkodik, holott kétségtelen, hogy ezen ügy rendezése az ő szívének — habár talán titkos — de legfőbb vágya, melyet azonban urasága előtt nyilvánítani, avagy a körbe való belépés által feltevésbe hozni nem mer, nehogy annak neheztelését magára vonja. Pedig vegyük, vagyis vegyük fontolóra mélyebben e kérdés jelentőségét maguk a tulajdonos urak is és meg vagyok győződve arról, hogy mindannyian igazat fognak adni nekem abban, hogy a gazdatisztai nyugdíjügy rendezése nemcsak a gazdatisztai osztálynak érdeke, de érdeke az éppen egy a birtokososztálynak is és azonfelül nagy közzgazdasági, illetve nemzetgazdasági jelentőséggel is bír. Azt, hogy a gazdatisztai karra mennyire vitális e kérdés rendezése, fejtegetni felesleges; nemzetgazdasági fontossággal pedig azért bír, mert addig, amíg e kérdés rendezve nincs, ezen pálya rendezetlen s így bizonytalan s természetesen a fiatalságnak ambicionált és tehetségesebb része e pályát keresni nem fogja, csak kivételes esetekben.

Már itt érintve látjuk a birtokosok érdekét is a jövőre nézve; és a jelenben szolgálatban álló gazdatisztekre nézve mit jelent vajjon nyugdíjának biztos reménye? Talán azt, hogy most már nem kell urához hűnek, dolgaiban szorgalmasnak és lelkiismeretesnek lennie? Sajnos, vannak birtokosok, kik ezen tévhitben élnek, holott ennek éppen az ellenkezője áll! Mert ha találkozik olyan, vagy találkoztott olyan gazdatiszt, ki gyenge fizetése vagy más különös körülmények folytán helytelen utra tévedt, az bizonyára azt gondolta magában: hisz ugys mindegy! Ellenben ki van zárva, hogy akármelyik is odadobná biztos nyugdíját, öreg napjai biztos támaszát s némi pillanatnyi előnyökért a biztos jövőt feláldozni józan ember nem fogja. S mi ennek természetes folyamánya? Az, hogy az így biztosított gazdatiszt állandó és feltétlenül megbízható lesz ott is, ahol ma talán nem az. Helytelen, avagy káros lenne-e tehát a birtokososztályra nézve is az, ha a gazdatisztai körök célul tűznék ki a nyugdíjügy rendezését? Bizonyára csak előnyös! S éppen ezért nem hogy ellenezni, de kívánni kell, hogy a gazdatisztai körök e minden irányban fontos és előnyös ügy rendezését legfontosabb céljuknak tekintsék, minden alkalommal megfontolás alá vegyék s egyesült erővel keresztülvigyék! Bizunk a jó ügy sikerében s ne bizzuk másra azt, mit magunknak kell kivívni!

F . . . r.

A kötelező számvetetés.

„Gazdatisztek Lapja“ folyó év április 20-iki számában megjelent ily című közleményhez legyen szabad csekélységemnek is röviden hozzászólni.

Hogy mennyire üdvös, de nagyon is szükséges, különösen manapság, a gazdaságokban a pontos számvetetés, azzal minden józan észszel bíró ember tisztában van. És ennek daczára mégis számtalan és eléggé nagy kiterjedésű gazdaság van, ahol csak oly számvetést vezetnek, hogy felírják: hány koronát adnak ki és mennyit vesznek be.

Öreg hiba sok gazdatisztnél, de számtalan birtokosnál is az, hogy inkább összevágna egy méter fát, minthogy egy levelet írjon. Pedig még a régi időkben is voltak jobbmódu parasztagdák, kik a naptárba bejegyezték, hogy miből mennyit vettek be, mire mennyit adtak ki.

Tehát a régi időkben is alig irni, olvasni tudó embereket lehet találni, kik üdvösnek látták azt, hogy a számvetetés a gazdaságnál haszonnal jár.

Hát ahol azt egész pontosan végzik, hogyne járna haszonnal, s mindennek daczára számtalan gazdaság van, ahol éppen semmiféle gazdasági számvitelt nem vezetnek. Különösen észlelhető ez erdélyi birtokosoknál, ahol a gazdasági számvitelt szükséges rossznak tartják még manapság is.

Mindenben egyetértek a t. cikkirő urral együtt, hogy kötelezővé kellene tenni a gazdaságokban a számvetést.

szőlőnyök, szép-
ok.

„Gazdatisztek és
tagjai“ kedvezmé-
fizethetnek elő.

tagjai irodánk ut-
kedvezménynyel
ek elő a lapra.

ar Bazar. Divat-
adóhivatal Bpest,
i-ut. Megjelenik ha-
2-szer. Előfizetési
vre 12 kor., tag-
kedvezménynyel fizet-
elő a lapra.

ar Gazdak Lapja.
szaklap. Kiadó-
Budapest, Baross-
Előfizetési ára egy
forint, tagjainknak
rengedm. 50%
ti Napló. Politikai
Kiadóhivatal Bu-
VI. Teréz-körút 23.
évre 14 frt helyett
félévre 7 frt helyett
negyedévre 3 frt 50
rett 3 frt. 14%
tikai Ujdonságok.
ési ára 1/4 évre 1 frt
Egyesületünk tagjai
utján 15% kedvez-
fizethetnek elő a

mbátyám. Humorisz-
tilap. Kiadóhivatal
st. IV., Egyetem-u. 4.
ési ára egész évre
gajainknak 6 ft. 25%
ökös a legrégibb ma-
czlap. Kiadóhivatal
st. Honvéd-utca 4.
folyam. Előfizetési
sz évre 8 frt helyett
25%

agok részére.
edők.

szíves és százados
k, árendemény 5%
ttner és Bausch.
st. Andrássy-út 8.
n. gazdasági és szer-
zlet. Háztartási és
ikkék. Malomkőgyár.
atiszt urak bevásár-
a legmagasabb en-
nyben részesülnek.
ra külön áraján-
készségesen szolgál-

ág Lipót fia. Buda-
VI., Váci-körút 43.
női fehérenemű, férfi
gallérok, kézelők
adók; fűzők és kö-
uk, stb. áreng. 60%
ss és Társa. Buda-
VI., Muzeum-körút 5.
hérenemű, vízhatlan
nyek, Jaeger-árúk,
mény 50%
schek Emil. Buda-
ndrássy-út 13. Lát-
és norinbergi disz-
árendemény 100%
ella M. Budapest,
za 1. Vadászfegy-
s vadászkelekből
ek kivételével.) 50%
z C. és Fiai. Bu-
Dorottya-utca 10.
s írószeres, nyom-
ok, amerikai író-
árendemény 100%
tur Alajos. Buda-
VI., Lipót-utca 10.
s porcellán kész-
s használati edé-
tézetek és tábla-
kár, áreng. 100%
er József. Buda-
VI., Szervita-tér 2.
gyverek és vadász-
forgópisztolyok
töltények és egyéb
kivételével) 100%
ne Ede Moson. —
VI., Váci-körút
zárolag hazai gyár-
zdasági gépek és
gyári árából, 100%

let tulajdona.

De édes jó Istenem! hát olyan puhák vagyunk még ma is, hogy nem látjuk be azt, hogy mi jó és mi nem? Lehetetlen és mégis való!

Még a legutolsó zsibáros is számadást vezet magának szerény üzletéről, hát egy több ezer holddal bíró birtokos ezt nem látja be?!

Szerény nézetem szerint oly gazdaság, mely számvezetés nélkül folytatja üzemét, hasonló egy járó órához, melynek mutatóját levesszük, az óra menni fog, de sohasem tudjuk azt, hogy hány az óra? Így vagyunk a számvezetés nélküli gazdasággal is, vetünk, szántunk, aratunk, a gazdasági munka megy, de sohasem tudjuk tisztán azt, hogy hányadán vagyunk! Számítatlan oly üzemágat forszírozunk a gazdaságban, mely nagy kiadással jár és hasznat nem hoz, ellenben meg sok oly üzemágat hanyagolunk el, mely csekély kiadás mellett is szép hasznat hozna, de honnan tudjuk ezt meg, hogy melyik jövedelmes és melyik nem, ha pontos számadást nem vezetünk?

Bizony, bizony, saját érdekünk és vagyoni gyarapodásunk céljából ne nézzünk farkaszemet az oly üdvös számvezetéssel.

Szabó János.

Elmékedések.

Pünkösdi ünnepén, a keresztény szellem megnyilvánulásának, a gondolkodásnak ünnepén, írom e soraimat. Használjuk föl tehát ez ünnepi csendet elmékedésre, a gazdasági társadalomban lefolyt mozgalmak mérlegelésére.

Az elmúlt évek a gazdasági kar meghasonlásának éveit voltak, amely mozgalom eredményei mostanában jegezsedtek ki. A meghasonlás oka az új gazdasági törvényben az okleveles gazdasztek részére biztosított némi társadalmi és anyagi előnyök; előzménye az okleveles és nem-okleveles osztályának létesülése, illetőleg különválása; eszközei a nem-oklevelesek fölizgatása a sérelmek kirívó előtűntetésével, azok ügyes csoportosításával, erőteljes agitáció megindítása az állítólag elhárított jogok visszaküzdésére. A tagadhatatlanul ügyes agitáció eredménye szakadás volt az okleveles és nem-okleveles gazdasztek között és ez utóbbiaknak a nem-okleveles (szerintük gyakorlati) egyesületbe való tömörítése. A küzdő felek egyrészt az új, másrészt a lapunk által képviselt Országos Magyar Gazdatiszti Egyesület köré csoportosultak. A nem-oklevelesek célja az okleveles gazdasztek részére az új gazdasági törvényben fentartott némely jogok kiterjesztése volt mindazon nem-oklevelesekre, akik a kérdéses törvény életbelépte előtt már gazdasztek voltak.

Lapunk állásfoglalása e szétbontó törekvések ellen kezdettől fogva ismeretes. Eleinte a megfelelő hevességgel utasította vissza az akkor még csak egyesek tollából származó és vizsályt keltő támadásokat, míg később, már a múlt év elejétől kezdve, tisztán tárgyilagos érveléssel igyekezett meggyőzni a törvény helyességéről a nem-okleveles gazdasztek és lecsillapítani a fölizgatott kedélyeket. Ez irány bevezetése az 1903. évi január havi számunkban „A nem-okleveles gazdasztek képzése” cím alatt megjelent közlemény volt és fejtegetéseink méltányos és tárgyilagos voltát — természetesen saját állításainak föntartásával — még az ellenfél is elismerte. Kifejtettük e közleményben, hogy az 1900-ik évi gazdasági törvény az elmúlt évtizedi országos gazdaszti kongresszusok határozatai alapján létesült, mely határozatok sokkal szigorubbak voltak a gazdaszti ezim használatára jogosító képzés tekintetében a mostani törvény intézkedéseivel és amelyeket, ha teljes szigorúságukban keresztülvinni nem lehetett, az bizonyára nem a gazdaszti osztály vezetőembereinek képességén és akaratán múlt. Hogy az oklevelesek részére biztosított előjogok, a régi uzus alapján megállapítottakon kívül nagyon is alaki természetűek és lényegükben aligha sérthetik a nem

oklevelesek érdekeit. Amennyiben pedig egyes ritka esetekben mégis a gyakorlatból kifolyólag némely érdekmegkárosítás fordulhatna elő, úgy az Országos Gazdatiszti Egyesület mindent el fog követni azok elhárítására, annak kérelmezésével, hogy a földmívelési miniszter az érdekes gazdaszteknek az alaki képzés alóli fölmentést részben eddigi érdekeik, részben pedig egy gyakorlati vizsga engedélyezésével megadja. Mindezek részben a törvényben benfoglalt, részben még a nem-oklevelesek rendszeres mozgalmát megelőzőleg hozott határozatok és teljességgel nem a nem-oklevelesek körében fölmerült agitáció eredményei.

Lapunk e czikk közlése óta, amely jóformán csak az 1902. évi pozsonyi gazdaszti kongresszus határozatait ösmerteti, nem foglalt el többé agresszív álláspontot a nem-oklevelesek álláspontja ellenében és csak az egyesület vezetőségét ért vehemens kirohanások visszautasítására, a tervezett gazdaszti vizsga lényegének és előnyeinek ismertetésére szorított. Utóvégre is mindenkinek jussa van a maga meggyőződése szerint keresni az igazságot. Lapunk nem helyesli a nem-oklevelesek egyesületének a törvény módosítása iránti kérelmét, mert nem tartja azt az intelligens gazdaszti körök érdekében valónak. Intelligens alatt érve nem csupán az okleveles, hanem a tényleg gazdaszti állást betöltő és egy gazdaság önálló kezelésére alkalmas gazdaszteket. De hogy nem mindenkinek tetszik a mi határozatunk és gondolkodásunk, azt természetesen látjuk és ha az így szervezett ellenmozgalom némileg fölriasztja a gazdaszti kart eddigi tagadhatatlan közönyének tespedéséből, annak részben még örülhetünk is.

A nem-oklevelesek érdekeinek előmozdítása céljából egyesületünk már az elmúlt évben kérelmezte dr. Darányi akkori földmívelésiügyi minisztertől a nem-okleveleseket az oklevelesekkel javarésben egyenjogósító gyakorlati szakvizsga letehetésének engedélyezését. A politikai viszonyok kedvezőtlen alakulása miatt akkor ez elmaradt és most megismételte e kérését Tallián földmívelésiügyi miniszternél, aki e kérelem teljesítésére hajlandónak nyilatkozott és az országos Magyar Gazdasági Egyesülethez küldötte le a miniszteriumban megállapított vizsgatervezet véleményadás céljából. A tervezet lényege, hogy minden jóra való nem-okleveles gazdasztnak, ki 1901. január hó 1-je előtt legalább 5 évvel már gazdaszti volt, engedélyeztessék egy oly egyszerű gyakorlati szakvizsga letétele, amelynek képzése alapján az illető gazdaszti, az 1900. évi XXVII. t. cz. 25. §-ának a nem-oklevelesekre vonatkozó határozatai alóli fölmentessék, vagyis hogy a nem-okleveles gazdaszti bizonyos kötött, eddig az oklevelesek részére fentartott állásaiba a jövőben is alkalmazható legyen. Az OMGE. irodalmi és gazdasági tanügyi szakosztálya a tervezethez teljesen hozzájárult és csak a szóbelinek tervezett szakvizsgát óhajtotta, épp a vizsgázók érdekében, az előzetes írásbeli vizsgával kibővíteni.

A nem-oklevelesek egyesülete időközben megalakult és erélyes agitációt indított érdekeinek megvalósítására. Ténykedésének csúcspontja a husvétkor Budapesten rendezett és tagadhatatlanul jól sikerült népes gazdaszti kongresszus, ahol a szenvedélyek lehető korlátozásával vitatták meg a nem-oklevelesek kívánalmait a gazdaszti társadalom szervezésére, segélyezésére és nyugdíjazására irányuló javaslatokat. Tehát oly dolgokat, amelyeket az Országos Gazdatiszti Egyesület már javarészt megvalósított, amelyeket ma is folyamatban tart, ha nem is oly sikerrel, mint maga is szeretné és nem is oly szervezettel, miként azokat a nem-oklevelesek egyesülete szervezni kívánja. No de ezekről egy más alkalommal.

A földolog egyelőre természetesen a földmívelési miniszterhez fölterjesztendő azon kérelem volt, hogy a nem-oklevelesek közül mindazok, akik már a t. cz. életbelépte, vagyis 1901.

május 1-je előtt szolgálatban voltak, hivatalból mentessenek föl az említett törvény 25. §-ának már bőven ismert korlátozó intézkedései alól. Az Orsz. Magyar Gazdatiszti Egyesület részéről ajánlott és kérelmezett gyakorlati szakvizsgát pedig mint czéltalan, mint az idősebb gazdaszteknek ok nélkül zaklató intézkedést, teljesen mellőzni kérelmeztek, amely kérelmek eredeti álláspontjuknak természetesen következménye.

Most, hogy a vizsga ügye a földmívelési miniszteriumban eldöntés alá kerül, a nem-oklevelesek egyesülete ismét küldöttséget menesztett a földmívelési miniszterhez és államtitkárhoz, újból kérve a szakvizsga tervezetének elhajlását. A földmívelési miniszter és az államtitkár azonban a vizsga mellett foglaltak állást, mert azt a nem-oklevelesek részére nyújtandó kedvezménynek tekintik, de lehetőleg egyszerűsíteni és megkönnyíteni kívánják azt. A döntés mindenestre csak a körülmények újbóli mérlegelése után fog bekövetkezni.

Egyelőre tehát úgy áll a dolog, hogy a miniszterium engedélyezni fogja a nem-okleveles gazdasztek részére a képzítő szakvizsga letételét. Hogy kiknek és minő feltételek alatt, annak eldöntése a miniszter kezében van és ösmerve a gazdaszti társadalom iránti jóindulatát, valószínű, hogy e föltételek a lehető legenyhébbek lesznek, amint hogy kívánatos, hogy azok is legyenek. Idősebb gyakorlati gazdákról van szó, akiktől nem követelhető, hogy most teoriát tanuljanak, de igenis az, hogy egy nagyobb gazdaság vezetésére való képességüket bizonyítsák. Hogy miként képzeljük azt el, arról e lapok hasábjain ismételtelen megemlékeztünk. A földolog a gyakorlati kérdések oly értelemben fölvetése, hogy azokra a gyakorlati és tényleg nagyobb gazdaságot kezelő gazdaszti minden előzetes készülődés nélkül azonnal megfelelhessen. Hiszen aki évekig csinálta, aki az esti rendelkezéseken hozzászólt gondolatának határozott, nyílt kifejezéséhez, akinek egész élete a fölötti tündésben telik el, hogy az adott körülmények közt hogyan, miért és miként kell intézkednie, aki maga évek óta hivatalból vezet számadást és így az jóformán kisujjában van: az lehetetlen, hogy gazdaságának vitelét pontosan leírni és gazdálkodási módszerét indokolni ne tudja.

A vizsgát nehézségei tehát egy valóságos gyakorlati gazdaszti se tartanak vissza a jelentkezéstől, mert meg lehetnek győződve, hogy a vizsgáló-bizottság tagjai a legnagyobb jóindulattal fognak gyakorlati vizsgáló tisztüket, különös elnézésre pedig gyakorlati képzettségüknek fogva egyáltalában nem szorulnak.

Számos kérdés intézettel hozzánk, hogy *okellenül szükséges-e ezen vizsgát letenniük?* Hát erre nézve általánosságban a következőket válaszolhatjuk: A törvény intézkedése szerint a törvényes határidő, vagyis 1906. május 1. után is mindenki megtarthatja eddigi állását és törvényesen viselt címét. Aki tehát beéri eddigi állapotával, biztos jelenlegi állásában és attól megválni maga sem akar, annak e vizsgát letétele jórészt fölösleges, az ilyen derék megállapodott gazdasztektől azt senkinek kívánhatja és bizonyára a jövőben is az eddig kiérdemelt tiszteletben és megbecsülésben fognak részesülni. Akinek azonban állása nem föltétlenül biztos, akinek magasba törekvő ambíciói vannak, aki biztosítani akarja magát a jövőben arra nézve, hogy állásválttatás esetén hitbizományi és más kötött természetű uradalmakban is állást szerezhessen, aki végül ki akar emelkedni a tömegekből és az illetékes körök előtt is bizonyítani kívánja kiváló szaktudását: annak e szakvizsga útján képessítésre föltétlenül szüksége van és így nem ajánlhatjuk eléggé a vizsgára jelentkezést.

Hogy e vizsga letétele egy meglelt embernek kissé kényelmetlen dolog, az könnyen megérthető. De nincs benne semmi megszegyenítő, sőt ellenkezőleg az csak becsületére válik, azzal csak törekvő és intelligens voltát bizonyítja.

Egy másik kérdés, helyes, szükséges dolog

volt-e ezen szakvizsgát engedélyezését kérelmezni és előnyösen fogja-e az befolyásolni a gazdatiszti kar jövőjét és társadalmi állását? Hát erre is könnyen megfelelhetünk.

A gazdatiszti állás, régidőktől kezdve tekintélyes állás volt egyes nagyobb uradalmakban. Nem bocsátkozom a 48 előtti jobbágyság időszakára, amidőn az uradalmi főtiszt, tisztartó, az uraság hatalmi jogának gyakorlója volt. De még a 48-as idők után is, a nagyobb uradalmak gazdatiszti rendkívül tekintélyes, megbecsült emberek voltak. De már akkor is akadnak uraságok, akik a tisztet szabad lopásra szerződtették és ezzel adtak kifejezést lenézésüknek. Am a gazdatiszt becsülete még akkor magasan állott, de az is igaz, hogy nem mindenki tartott és tarthatott gazdatisztet. A Károlyi grófok és egyéb uradalmak büszke tisztikara ugyancsak nagyot nézett volna, ha az uradalmi árendás is számtartónak czimeztette volna magtárasát. Az ilyen árendásnak alighanem hamarosan kitétek volna a szürét számtartóttal együtt.

Jöttek azonban idők, amidőn a gazdatisztek az uraság hatalmi jogának gyakorlóiból már tisztán a birtokot jövedelmeztető, vezető, avagy kezelő hivatalnokokká vedlettek át, amidőn a paraszt kezdte érezni fölszabadításának eredményeit és a gazdatiszt hatalmi nimbusza megszűnt. A gazdatisztség sehogysévesz nem nyelhetett az állami és megyei hivatalok tekintélyével és amennyiben saját személyében nem képviselte a nemes embert, jóléteért talán irigyelt, de nagyon lenézett kishivatalnokká vált. Szatmár megyében, a hatvanas években, a nemes kuriákon egymás közt a gazdatisztet csak „bundás béres”-nek hívták és bizonyára így volt ez máshol is. (Az igaz, hogy e nemesi kuriák nagyrésze azóta eltűnt és a büszke nemesi sarjak közül nagyon sokan kerestek és találtak az uradalmaknál gazdatiszti állást a végelpusztulás elől. Sajnos, hogy így történt!) Jött aztán 1867, a lekötött jogok és tőkék teljes fölszabadulásának ideje, amidőn a tökegazdag bérlő, az új földbirtokos első sorban azzal exzellált, hogy neki is a régi urasághoz hasonló gazdatiszti vannak, amennyiben egyrészt a régi birtokosoktól vették át azokat, másrészt pedig fényes ajánlatokkal csábították át azokat a törzsökös uraságoktól. És ez az anyagi javadalmasítás, a keresettség dolgában a gazdatisztek fénykora volt. De tekintélyük végkép lehanyatlott. Egyszerűen jól megfizetett alkalmazottaknak tekintették őket, akiknek a körmére azonban erősen vigyázni kell.

De ha csak a valóban gazdag új földesurak tették volna ezt! Példájukat azonban követették a középbirtokosok, a csekélyebb bérlők is, akik részben nagyözölés, részben talán maliciából ispáni czimet adtak majoros és béresgazdájuknak, kasznári és számtartói czimet, ha az pláne magtáras is volt. Ezeket persze az uradalmak tisztikara, botos ispán, botos kasznár czimmal tisztelte meg, de azért a hivatalos listákban, az összeírásai és népszámlálási ivenekben gazdatiszteként szerepeltek.

Hogy mi szükség volt a különben jóvaló embereket a gazdatiszti czimmal agyonnyomoritani, holott ahhoz se társadalmi műveltségük, se gazdasági szakképzettségük, se megfelelő anyagi javadalmasításuk nem volt, azt a jó Isten tudja! Elég az hozzá, hogy így történt és így szaporodott föl a statisztikában a gazdatiszti kar létszáma.

Hogy az ily elemek betolakodása nem nagyon mozdíthatta elő a gazdatiszti kar tekintélyének emelkedését, azt talán fölösleges volna bőven bizonygatnom. Tény az, hogy a honoráczió osztályhoz tartozó uriember nem tartotta elégnak gazdatiszt ismerését per N. N. ur gazdatiszt, vagy ispán, vagy tisztartó stb. bemutatni, hanem hozzátette, hogy N. N. gróf gazdatiszti, ispánja, tisztartója stb. Tehát a társadalmi tekintélyt nem a gazdatiszti állás, hanem az uraság neve adta meg. Maga a gazda-

tiszti állás tekintélye nem volt sokkal több a semminél.

És a helyzet napról-napra rosszabbodott. E lealázó állapot utóvégre is felkeltette a valóban intelligens gazdatiszti kar önértetét és mindinkább megnyilvánult az óhaj, magának a gazdatiszti állásnak szerezni becsületet, felküzdeni azt a honoráczió osztaályába. Mivel pedig ma mindenféle hivatalnoki osztály elnyerése bizonyos iskolai képzettséghez köttetik, holott gazdatiszt, tekintet nélkül az iskolai képzettségre, bárki lehetett, e bajon kellett először segíteni.

Ez óhaj nyilvánult meg a kilencvenes években tartott gazdasági kongresszusokon, ahol az egybegyűlt okleveles és nem okleveles, de föltétlenül intelligens gazdatisztek, egy szívvel, egy lélekkel elhatározták megkeresni a kormányt, a törvényhozást, a gazdatiszti képesítetttség és törvényes jogviszonyok szabályozására. A képesítetttségre nézve irányadóul jelöltetett ki, hogy a törvény életbelépte után csak az okleveles vagy pedig az oly gyakorlati gazdatiszt viselhesse a gazdatiszti nevet, aki e minőségben a törvény életbelépte előtt legalább 10 év óta működött.

A gazdatiszti kar intelligens elemeinek összessége tehát határozottan a gazdatiszti kar purifikálását kérelmezte a megalkotandó törvényben, még pedig határozottan visszaható erővel. A kongresszusok megtartása után gazdatiszti pályára lépett nem okleveles fiatal emberek tehát nagyon jól tudhatták, hogy mi vár rájuk, hogy ők előbb-utóbb elesnek a gazdatiszti czim viselésének jogosultságától. Ha pedig ezt sem tudták meg, mi számot tarthattak az intelligens jelzőre?

A Wekerle-kormány annak idején hasonló értelmű törvényt terjesztett a törvényhozás elé, de ez akkor nem volt ily alakban keresztülvihető. Később Darányi miniszter keresztülvitte a törvényjavaslatot, de jóval szelidebb alakban. *Gazdatiszt maradhat, aki volt és lehet a jövőben, aki akar. A törvény visszaható ereje csak az okleveles gazdatisztek részére fentartott némely jogokra nézve érvényesült. A gazdatiszti czim viselését törvénytörvényesen senkitől megvonni nem lehet. De mert a purifikálás, az intelligens gazdatiszti osztály társadalmi állásának emelése érdekében mégis csak kellett valamit, hát a szétválasztó vonal megjelölésül megalkotott az okleveles gazdatisztek osztálya, amely a jövőben a valóságos honoráczió osztaályhoz volt számítható, amint hogy a diploma alapján azelőtt is tényleg ahhoz számított és amelynek révén bizonyos előjogok biztosítottak.*

Ez előjogok ellen folyik most az elkeseredett küzdelem. De mert a teljes purifikálást helyettesítő ezen szétválasztásra okvetlenül szükség volt, kérdjük, mi a helyesebb: *kiterjeszteni az előjogokat a gazdatiszti kar összes tagjaira és ezzel további 30-40 esztendőre fentartani a gazdatiszti kar mai degenerált állapotát? avagy pedig a szakképzettség bizonyításának lehetővé tételével az oklevelesek körébe emelni és azokkal együtt megalkotni a valóban intelligens gazdatiszti osztályt, mely mint ilyen követelhesse és érvényesíthesse jogait a művelt társadalomban? —* Nohát mi azt hisszük, hogy a valóban intelligens gazdatisztek nagy része a mi álláspontunkhoz csatlakozik, helyeselni fogja törekvéseinket és ha körülményei úgy kívánják, föl is fogja használni a kínálkozó alkalmat a csatlakozásra.

Tisztelet azoknak, akik meggyőződésből ellenfeleink, akiket annyira áthat az állítólagos jogsérelmek-érzete, hogy nem bírják megérteni a nemes intencziót, amely azokat előidézte, amely a gazdatiszti kar általános jóléte és társadalmi állásának fejlesztésére irányult. — Meggyőzni az ilyen fanatikus, de fanatikus meggyőződésükben is tiszteletreméltó ellenfeleket nem lehet, de legalább tiszteljük egymás meggyőződését és használjuk a higgadt érvelés fegyverét az egymás elleni küzdelemben!

És most a gazdatiszti kart annyira érdeklő szakvizsga letárgyalása után folytassuk a csöndes ünnepi elmélkedést.

Ma még nem bevégezett, de már nagyon is valószínű dolog, hogy a földmívelési miniszter nem fog hozzájárulni a nem-okleveles egyesületének azon kívánságához, hogy a jelen gazdatiszti törvény életbelépte, tehát 1901. május 1-je előtt szolgálatban levő összes nem-okleveles gazdatisztekét fölmentse a már sokszor idézett törvény 25. §-ának rendelkezése alól. Ha tehát az egyesület megtartja a nem-oklevelesek czimét és jellegét, úgy világos dolog, hogy úgy az oklevelesek, mint a nem-oklevelesek közül a tervezett gyakorlati szakvizsga útján képesítendő a mi kizárólagos érdekszféránkba kerülnek, mert ezeknek végtére is a gazdatiszti kar társadalmi színvonalának további fejlesztésére, illetőleg oda kell törekedniük, hogy a gazdatiszti czim kizárólagos használatát idővel az oklevelesek osztályának biztosítsák; ezt a törekvést pedig a nem-oklevelesek egyesületében eo ipso nem szolgálhatják.

Azon körülmény ugyanis, hogy a nem-oklevelesek most már kizárólag maguknak kívánják lefoglalni a képesítő szakvizsgálatok engedélyezésének érdemét, kissé erőszakolt dolog. Hiszen ez egyesület testtel-lélekkel küzdött a vizsga ellen! Ellenben egyesületünk vezérférfiai már a gazdatiszti törvények megalkotásakor tudatában voltak annak, hogy a törvény 25. és 27. §-ának rendelkezései és még inkább az okleveles jelző használata nagyon sok nem-okleveles gazdatiszt önértetét és ambícióját érzékenyen fogják érinteni és már akkor megérlelődött azon eszme, hogy az ilyen valóban intelligens gazdatiszteknek utamódot kell nyújtani az okleveleseknek föntartott egyes jogok megszerzésére. Ez csak a képesítő vizsga útján volt elképzelhető, de mert a rendelkezési intézkedést csak a közvéleményre való hivatkozással indítványozhatták, várnok kellett annak erőteljes megnyilvánulására. Azon erőteljes agitáció, mely előbb az általános elégtelenség felköltésére, majd később a nem-okleveles egyesületének megalkotására vezetett, tagadhatatlanul előmozdította a gazdatiszti közvélemény erőteljes kialakulását és ebben ez ellenmozgalom szervezői tagadhatatlanul a mi malmunkra hajtották a vizet, habár a rivális egyesület megalkotását természetesen szívesen elengedték volna.

Ámbátor, hogy az ördög sem olyan fekete, mint amilyenek festik! Ha az új egyesület létesítő hatalmas agitáció fölírta a gazdatiszti tespedő közvéleményt, ha egyesülésre, érdekeinek erősebb megvédelmezésére buzdította a gazdatisztek, amint hogy az valósággal megtörtént; ha sikerül neki az érdeklődést ébren tartania, a nem-okleveleseknek tagadhatatlanul szegényebb osztályát anyagi segélyezés és sikeres helyszerzéssel, a nyugdíj biztosításra ösztönzés, esetleg a kötelező nyugdíj behozatalára irányuló erőteljes agitációval sikeresen támogatnia, úgy ez új egyesület nagy érdemeket szerezhet nemesek az okleveles, de az egész gazdatiszti osztály érdekében.

Mert ha a dolgok mélyére tekintünk, a nem-okleveles egyesületének megalakítását az új helyzetkialakulás természetes következményének kell tekintenünk. Az anyaegyesület kétségtelenül egyforma szeretettel gondozta mindaddig és fogja gondozni a jövőben is tagjainak érdekeit. De mert az okleveles és nem-oklevelesek elkülönítése immár tény és mert eredeti irányánál fogva a tanintézeti képesítetttség általánosítása kötelezővé tételére kell törekednie, világos dolog, hogy a nem-oklevelesekidegenül érzik magukat oly körben, mely a diplomát tekint a gazdatiszti képesítés alapföltételének. Hogy a nem oklevelesek belátják e törekvés helyességét, azt teljes okunk van remélni és valószínűleg ők is diplomás gazdatisztekévé törekednek kiképezni fiaikat. De míg az oklevél megszerzése kötelezővé tételének eszménye valóra válik, a nem-okleveleseknek addig is

élnők, jövőjükről addig is gondoskodniok kell és azért kívánatos, sőt szükséges, hogy oly egyesületben társuljanak, mely kizárólag az ő érdekeik megvédelmezését tűzi ki feladatául.

A földolog, hogy akár nálunk, akár az új egyesületben társuljanak és erélyesen összetartásnak, munkálkodjanak, érdekeik megvédelmezése és továbbfejlesztésében. Mert tennivaló van, de elég. Csak néhányat fölemlítve, ott van a nyugdíj, a betegsegélyezés, a szolgálati, fizetési, megváltási stb. szabályzatok kialakítása, tökéletesítése, mindmégannyi feladat, amelyek kiküzdésével mindkét egyesület, paralel, egymást támogatva a legnemesebb irányú és leghasznosabb célok megvalósítására törekedhetik. Miről jó hát akkor egymást útni, marni, kölcsönös gyűlölséget kelteni egyazon foglalkozás, egyazon kenyérkereső osztály tagjai között?

Midőn e soraimat leírom (pünkösöd másodnapján) csendes, bőséges eső mossa a pesti köveket, áztatja a vidék szomjas talaját. Adja Isten, hogy ez égi áldás a csöndes gondolkodás, magába szállás érzetét fakaszsa a megzaklatott emberi agyakban és szívekben!

Matlaskovszky Tádé.

Álláshirdetések.

E rovatban díjtalanul közöljük a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” minden állást kereső tagjának hirdetését 2 hónapon keresztül.

Az állást keresők bizonyítványmásolataikat tartoznak irodánkhoz beküldeni.

Az állást adó földbirtokosokat tisztelettel kérjük, hogy betöltendő állások esetén egész bizalommal szíveskedjenek irodánkhoz fordulni. Az állás-betöltésre előjegyzett gazdatisztek bizonyítványmásolatait kívánatra bérmentve és díjtalanul küldjük meg; de ezeknek betekintés utáni visszazármatatását kérjük. Elegendő csupán az illető hirdetés előtt álló számmra hivatkozni.

E rovat díjtalanul áll rendelkezésre a betöltendő állásokat hirdetni óhajtó földbirtokosoknak is, ha egyesületünk tagjai sorába lépnek.

Állást keresők.

Főtiszt, kezelő, intézői vagy segédintézői állás betöltésére ajánlkozhatnak.

595. 26 éves kassai m. kir. gazd. tanint. jeles sikerrel végzett néhány évi gyakorlattal bíró ügyes és szorgalmas fiatalember mielőbbi belépésre segédintézői vagy ellenőri állást keres.

596. Tíz évi gyakorlattal bíró női r. kath. magyaróvári gazd. akadémiát végzett gazdatiszt, aki az állattenyésztésben, cukorrépa-termelésben, takarmánytermelés és eltarítás, valamint a gyümölcs és rizstermelésben teljesen jártas mielőbbi belépésre önálló kezelőtiszt alkalmazást keres: Beszél magyarul, németül és románul.

597. 18 évi gyakorlattal bíró női r. kath. kis családú okl. gazdatiszt, aki úgy az állattenyésztésben, valamint a cukorrépa- és dohány termelésében kellő jártassággal bír, a nyári hónapokra kiegészítő ajánlkozhat.

598. 39 éves női kiscsaládú izrael vallású 18 évi gyakorlattal bíró gazdatiszt a gazdaság összes ágában, különösen pedig a cukorrépa termelésében kiváló jártassággal bír mielőbbi belépésre kezelőtiszt állást keres. Beszél magyarul és németül.

599. Egy szerényigényű, kellő gyakorlattal bíró r. kath. gazdatiszt, aki magyarul, németül és tótul beszél, ispani vagy ehhez hasonló állást keres.

600. Kezelőtiszt állást keres 6 évi gyakorlattal bíró ev. ref. vall. a magyaróvári gazd. akadémiát jó sikerrel végzett szerény igényű gazdatiszt. Jártas a szarvasmarha, ló, juh és sertésenyésztésben, to-

nali belépésre a legszerényebb feltételek mellett irónoki, segédintézői esetleg ideiglenes állásra is ajánlkozhat.

Katonai kötelezettségének eleget teit a magyar és német nyelvet szó és írásban a román nyelvet pedig szóban bírja.

607. Segédintézői állást keres az összes gazdasági üzletágakban kellő gyakorlattal bíró r. kath. készthelyi tanintézetet végzett fiatalember.

608. Gazdasági pénztár-

1. Politikai napilapok, szakköznyelők, szép-irodalmi és éleztapok.

A kedvezményt adó lapokra a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagjai” kedvezményes áron, az egyesületi iroda útján fizethetnek elő.

Budapest. Képes politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, Sarkantus-u. 3. Előfizetési ára egy évre 12 frt. Tagjainknak 9 forint, árengedmény 25%

Borászati Lapok. Szerkeszti Baross Károly. Előfizetési ára egy évre 5 frt, fél év 2 frt 50 kr. Tagjainknak egész évre 4 frt, fél évre 2 frt. 20%

Egyetértés. Polit. napilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Papnövelde-utca 8. 32-ik évfolyam. Előfizetési ára 20 frt helyett, 14 frt, árengedmény 30%

Hazánk. Politikai és közgazdasági napilap. A Magyar Gazdaszövetség közlönye. Rendes heti mellékletei a „Vasárnap és a Szombatok”. Az év végén minden előfizető díjtalanul megkapja az Agrár Albumot. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szent-Királyi-u. 28. Előfizetési ára egy évre 28 kor., tagjainknak 20 korona.

Képes Néplap. Előfizetési ára 1/4 évre 70 kr., 1/2 évre 1 frt 20 kr. Egyesületünk tagjai irodánk útján 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Magyar Hírlap. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, V., Honvéd-u. 4. Előfizetési ára 14 frt. Egyetértés. Előfizetési ára 1/4 évre 1 frt 25 kr. Egyesületünk tagjai irodánk útján 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Urambátyám. Humorisztikus hetilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Egyetem-u. 4. Előfizetési ára egész évre 8 frt, tagjainknak 6 ft. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Politikai Újdonságok. Előfizetési ára 1/4 évre 1 frt 25 kr. Egyesületünk tagjai irodánk útján 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Urambátyám. Humorisztikus hetilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Egyetem-u. 4. Előfizetési ára egész évre 8 frt, tagjainknak 6 ft. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

noki v. számtartói állás betöltésére ajánlkozhat egy rom. kath. nő (egy gyermek atyja) 32 évi gyakorlattal bíró megbízható és ügyes gazdatiszt.

609. Egy fiatal r. kath. több évi gyakorlattal bíró szerényigényű gazdatiszt, aki úgy a számadások vezetésében valamint az összes gazdasági teendőkben kellő jártassággal bír, a nyári hónapokra kiegészítő ajánlkozhat. Beszél magyarul, németül és tótul.

2. Szállodák.

A szállodák által adott árkedvezményt csakis egyesületünk tagjai vehetik igénybe, tagsági igazolványuk (tagdíj lefizetési nyugta) felmutatása mellett.

Continental szálloda. Budapest, V., Nádor-u. 22. a szobák árából 100%

Erzsébet Királyné szálloda. Bpest, IV., Egyetem-u. 5. a szobák árából 200%

Metropole szálloda. Budapest, VIII., Kerepesi-ut. Udvari szobák árából 100% utcai szobákról 200%

Nádor szálloda. Budapest, IV., Várház-körút 2. a szobaárakból 250%

Páris szálloda. Budapest, Váci-körút 25. a szoba árakból 100%

London szálloda. Budapest, Váci-körút 65. a szobák árából 100%

Sziklay Sándor „József főherceg” szálloda. Budapest, Kerepesi-ut 79. a központi személy-pályaudvar átellenében, a szobaárakból 200%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Üstökös a legrégibb magyar éleztap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Hatschek Emil. Budapest, Andrásy-ut 13. Lát-szerek és norinbergi disz-műárak, árengedmény 100%

Huzella M. Budapest, Váci-utca 1. Vadászfegyverek- és vadászkelekkéből (töltények kivételével) 50%

Kánitz C. és Fiai. Budapest, Dorottya-utca 10. Papír- és írószerek, nyomtatványok, amerikai írógépek, árengedmény 100%

Kontur Alajos. Budapest, IV., Lipót-utca 10. Üveg és porcellán készletek és használati edények; képezetek és tábla-üveg raktár, áreng. 100%

Kirner József. Budapest, IV., Szervita-tér 2. Vadászfegyverek és vadászkelekkék, forgópisztolyok stb.-ből (töltények és egyéb löszerek kivételével) 100%

Kühne Ede Moson. Budapest, VI., Váci-körút 57/a. Kizárólag hazai gyártású gazdasági gépek és eszközök gyári árából, 100%

Károlyi György. Budapest, V., Dorottya-u. 10. Papír, író és rajzszerek, 100%

Kunz József és társa. Budapest, V., Deák-tér 1. Vászón, fehérnemű, szőnyeg és pokrócz árak 50%

Konta és Kaloszek. Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9. Vászón, fehérnemű, női és uri divatcikkék, szövött-árú, árengedmény 50%

Kertész Jenő. Budapest, Kerepesi-ut 8. Disz-mű-árak és uri divatárak, 100%

Lakos Nándor Friedländer József mezőgazdasági gép- és szélmotor- és szivattyúgyár magyarországi vezérképviselete és főraktára Budapest, Külső-Kerepesi-ut 1. sz. Árengedmény 15-17 1/2% ig.

Leitersdorfer D. és Fia. Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 6. Kész férfi és fiu ruha-raktár, ruha szű-velek, árengedmény 50%

Lászlóczy Gyula. Budapest, IV., Egyetem-u. 7. Férfi és fiu ruha-raktár, 50%

Molnár és Moser. Budapest, Koronaherczeg-u. 9. Illatszerek, szappanok, háztartási és gazdasági cikkek, gyógyárak, vegyszerek, kőt-szerek, árengedmény 100%

Magyar fém- és lámpa-áru gyár r.-t. Budapest, V., Gizellatér 1., VI., Teréz-körút 1., VIII., Üllői-ut 2. Pozsony, Lőrincz-kapu-u. 1. és Kolozsvár, Hid-u. 20. sz. Lámpák, lámparészek, lámpások árengedmény 100%

Melichár Ferencz. Budapest, Nagymező-utca 68. Vetőgépek, áreng. 100%

Neoschil Alajos. Budapest, IV., Váci-utca 27. Kötőszerek és sebesítő cikkek, sérvkötők, gummikülönlégeségek, 100%

Rigler József Ede. Pá-pirneműgyár részv.-társ. Budapest, Erzsébet-tér 19. Írószerek, íróasztali berendezések, gazdasági nyomtatványok és könyvek, 100%

Radwaner I. L. mag-kereskedő, J. C. Schmidt erfurti magtermelő, német es. és kir. udv. szállító, egyedüli magyarországi fő-raktárosai, Budapest, V., Nádor-u. 8., egyesületünk tagjainak a világhírű erfurti magvak árjegyzéki árából 50%-ot engedélyeznek.

Szántó és Glass. Budapest, IV., Múzeum-körút 37. Uri fehérnemű, ingek, kéző-elők, gallérok, áreng. 50%

Szenássy és Reimann. Budapest, IV., Ferenciek-tere 9. Papír, irodai felszerelések, nyomtatványok, levéldobozok, áreng. 100%

Szőnyegház. Budapest, IV., Károly-körút 26. Szőnyegek, függönyök, terítők, ágyneműk, vasutatók, pokróczok és lakásberendezési cikkek árakból 100%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyűjtők, trieurők, rosták, tengeri morzsolók, zseckavágók, darálóok járgányok, borsajtók és vizők, mérlegek s egyéb gazdasági eszközök, áreng. 120%